

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет педагогічний

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма Дошкільна освіта

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від «27» серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Вступ до спеціальності
Викладач (-і)	Скоморовська Ірина Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти
Контактний телефон викладача	0665590283
Е-mail викладача	iryna.skomorovska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна / заочна
Обсяг дисципліни	6 кредити ECTS, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Очні консультації згідно розкладу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Вивчення освітнього компоненту «Вступ до спеціальності» сприяє адаптації першокурсників до умов навчання в закладі вищої освіти, свідомому та активному їх включенню до самостійної навчальної, наукової, громадянської діяльності; забезпечує оволодіння базовими знаннями про історію становлення та розвитку Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, сучасну систему освіти України, організацію освітнього процесу в ЗВО, особливості педагогічної діяльності, вимоги до вихователя ЗДО в контексті Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти», правила, функції та стилі педагогічного спілкування, а також документацію вихователя ЗДО.</p> <p>Програма курсу передбачає теоретичне та практичне опанування майбутніми вихователями ЗДО основ професії, ознайомлення з особливостями його педагогічної діяльності та підготовку до ознайомлювальної практики в ЗДО.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Мета вивчення навчальної дисципліни</u> – це формування професійної компетентності майбутнього вихователя ЗДО; формування в здобувачів освіти загального уявлення про структуру, зміст, характер і специфіку їхньої майбутньої професійної діяльності; розкриття загальних засади педагогічної професії, ознайомлення з Професійним стандартом «Вихователь закладу дошкільної освіти»; формування культури педагогічного спілкування; ознайомлення майбутніх педагогів зі структурою освіти в Україні; розкриття змісту та основних форм навчання у закладі вищої освіти.</p> <p><u>Цілі вивчення дисципліни:</u></p> <p>- ознайомити майбутніх вихователів з особливостями освітнього процесу в ЗВО, основними вимогами академічної доброчесності, актуальними</p>	

- стипендіальними програмами, програмами академічної мобільності;
- сформувані уявлення про особливості, види та вимоги самостійної роботи здобувачів;
 - розкрити вимоги до культури розумової праці, бюджету часу, рекомендації до організації навчальної діяльності майбутніх вихователів ознайомити з особистісними та професійними вимогами до вихователя відповідно до Професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти»;
 - розкрити рекомендації до педагогічного спілкування здобувачів освіти;
 - формувати у здобувачів освіти вміння вчитися і оволодівати сучасними знаннями з дошкільної спеціальності;
 - розвивати здатність до самоосвіти, саморозвитку, постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки.

4. Програмні компетентності та результати навчання

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Фахові компетентності (за стандартом вищої освіти України):

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.

КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Загальні компетентності (за професійним стандартом):

ЗК.02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).

ЗК.03 Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, поважати багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження б національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).

ЗК.04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та

відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

ЗК.06 Здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості, діяти на основі етичних міркувань (мотивів), доброчесності, соціальної відповідальності, поваги до різноманітності та мультикультурності (етична компетентність).

Програмні результати навчання:

ПРН-9 Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.

ПРН-11. Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому.

ПРН-12 Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПРН-14 Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

ПРН-17 Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками;

ПРН-22 Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.

5. Організація навчання

Обсяг курсу – 180 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	32/12
Практичні	38/12
Самостійна робота	110/156

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
I-II	012 Дошкільна освіта	перший	Нормативний

Тематика курсу

Тема	лекції	практичні	сам.роб.
I семестр			
Тема 1. Вступ до спеціальності як навчальна дисципліна (вступна лекція)	2	2	4/12
Тема 2. ПНУ: історія та сучасність. Студентський путівник	2/2	4/2	8/14

Тема 3. Система освіти в Україні	4/2	4/2	12/14
Тема 4. Організація освітнього процесу в закладі вищої освіти	2	2	10/12
Тема 5. Самостійна робота студентів у системі підготовки до педагогічної діяльності	4/2	4/2	10/12
Тема 6. Організація навчальної діяльності студента	2	2	12/14
II Семестр			
Тема 7. Виникнення і становлення педагогічної професії.	2	2/2	10/14
Тема 8. Особистісні та професійні вимоги до вихователя ЗДО. Професійний стандарт.	4/2	4/2	8/12
Тема 9. Нормативно-правова база роботи вихователя ЗДО	4/2	4/	8/14
Тема 10. Професійне спілкування в структурі діяльності педагога	4/2	4/2	10/12
Тема 11. Педагогічний професіоналізм і майстерність вихователя ЗДО	2	2	10/14
Тема 12. Педагогічні здібності і педагогічні задатки вихователя	2	4	8/12
ЗАГ:	32/12	38/12	110/156
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання курсу	<p>З урахуванням Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 309 від 19.05.2023 р.)</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti</p> <p>Семестр 1. Вид контролю – підсумкова оцінка (максимальна оцінка 100 балів)</p> <p>Семестр 2. Вид контролю – екзамен</p> <p>Максимальна оцінка – 100 балів (оцінка за екзамен – 50 балів; практичні заняття – 50 балів)</p>		

Вимоги до письмової роботи	Презентації та проєкти повинні виконуватися самостійно й перевірятись під час практичного заняття. Здобувачі ВО виконують контрольну роботу у формі тестування, яке розміщене на сайті дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua (для денної – на занятті, для заочної – за 10 днів до початку сесії).
Семінарські (практичні) заняття	Семінарські та практичні заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з курсу відповідно до сформульованих завдань. Підготовка до семінарського заняття спрямована на вивчення ключових та розгляд питань теми, активну участь під час обговорення, обов'язкове виконання усіх завдань. Оцінка за такі заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	Обов'язкова присутність на заняттях. Активність упродовж семестру, відвідування або відпрацювання усіх семінарських занять протягом двох тижнів з моменту пропуску заняття або отримання незадовільної оцінки на занятті. Оцінки за поточне тестування, відповіді на семінарських та практичних занять, виконання контрольної роботи та завдань на самостійне опрацювання.
Підсумковий контроль	Екзамен

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність. Загальні морально-етичні принципи, правила поведінки, академічна доброчесність осіб, що навчаються та працюють в університеті, регламентує низка нормативних документів, а саме:

- Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

- Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

- Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за адресою:

<https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

У випадку порушення норм академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти;

- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Відвідування занять Обов'язкове. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Неформальна освіта. Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra. Можливість зарахування неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) Ознайомитися з положенням можна за адресою:

<https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2022/11/neformalnaosvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Бугра А.В., Коновал О.А. Методика самостійної роботи студентів : навчально-методичний посібник. Кривий Ріг: КПІ ДВНЗ «КНУ», 2014. 124 с. https://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3481/Бугра%20А.В.%20Коновал%20О.А.%20Методика%20самост_йної%20роботи%20студент_в.%20навч-мет%20пос_бник.pdf?sequence=1&isAllowed=y
2. Квасецька Я. А. Професійна підготовка вихователів дошкілля на західноукраїнських землях: історичний аспект [Текст]: монографія. Чернівці : Зелена Буковина, 2017. 352 с.
3. Лисенко Н. В. Педагогіка українського дошкілля [Текст]: навч.посібник: у 3-х ч. ч. 3 / Н. В. Лисенко, Н. Кирста, Н. Лазарович. К. : Слово, 2016. 376 с.
4. Методичні рекомендації до практичних занять студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта з освітньої компоненти Вступ до спеціальності: / уклад. Т. С. Гужанова, О. А. Сорочинська. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2021. 60 с.
5. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
6. Підготовка майбутніх фахівців початкової та дошкільної освіти: стратегії реформування : колективна монографія / за ред. В. В. Чайки, О. І. Янкович. – Тернопіль : Осадца Ю. В., 2019. 240 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29032/3/Higher_School_Pedagogy_2019.pdf
7. Пісоцька Л. М., Пісоцький О. П. Лекції зі вступу до спеціальності. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2020. 88 с. http://lib.ndu.edu.ua/dspace/bitstream/123456789/2887/1/Писоцький_лекции_М_АКЕТ.pdf
8. Салига Н. Історія дошкільної педагогіки : навчально-методичний посібник до курсу. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2023.

- 134 с. <https://kpibs.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/126/2024/01/istoriia-doshkilnoi-pedahohiky.pdf>
9. Скоморовська І. Вступ до спеціальності: навчальний посібник для здобувачів освіти за освітньою програмою «Дошкільна освіта» / І. Скоморовська. Івано-Франківськ, 2024. 152 с.
 10. Сопова Д. Академічна доброчесність в системі підготовки майбутнього педагога // Електронний ресурс: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/26113/1/D_Sopova_ADSPPMP_NPOTP_UK.pdf
 11. Щербакова К. Вступ до спеціальності. Навчально-методичний посібник . 3-є вид., оновлене, доповнене. Львів : Видавництво «Новий Світ - 2000» . 2020. 215 с.
 12. Улюкаєва І.Г. Історія дошкільної педагогіки: підручник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2016. 424 с.
 13. Закони України «Про вищу освіту» // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
 14. Закони України «Про дошкільну освіту» // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
 15. Закони України «Про освіту» // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
 16. Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника // <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Кодексу-честі-Прикарпатського-національного-університету-імені-Василя-Стефаника-1.pdf>
 17. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності // <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-Комісію-з-питань-етики-та-академічної-доброчесності.pdf>
 18. Положення про організацію запобігання та протидії насильству (в тому числі булінгу) в освітній громаді університету // <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/04/Додаток-до-наказу-№148-від-31.03.2022.pdf>
 19. Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти» <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti>
 20. Студентський путівник: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Студентський_путівник_2023-1.pdf

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент Ірина СКОМОРОВСЬКА